

JOKER

Decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft het ondersteuningsmodel

1 Titel

Decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, betreffende het ondersteuningsmodel

2 Samenvatting

Het wijzigingsdecreet heeft tot doel om noodzakelijke aanpassingen aan te brengen aan het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010. Deze aanpassingen vloeien voort uit de opstart van het nieuwe ondersteuningsmodel in het kleuter-, lager- en het secundair onderwijs vanaf 1 september 2017.

Het decretale kader voor dit ondersteuningsmodel werd via amendement ingevoegd in het decreet van 16 juni 2017 betreffende het onderwijs XXVII. Artikel II.14 voegde een nieuwe afdeling 4 toe aan hoofdstuk XI van het decreet basisonderwijs met de titel 'Invoering van regionale ondersteuningsnetwerken in het basis- en secundair onderwijs'. Deze afdeling bevat het nieuwe artikel 172quinquies met de bepalingen van het ondersteuningsmodel.

Naar analogie werd een onderafdeling 3/4 toegevoegd aan afdeling 1 van hoofdstuk 3 in titel 2 van deel V van de Codex Secundair Onderwijs met dezelfde titel 'Invoering van regionale ondersteuningsnetwerken in het basis- en secundair onderwijs'. Deze onderafdeling bevat het nieuwe artikel 314/8 met de bepalingen van het ondersteuningsmodel.

3 Probleembeschrijving

Het decreet basisonderwijs en de Codex Secundair Onderwijs bevatten nog een aantal bepalingen die als gevolg van het ondersteuningsmodel ofwel zonder voorwerp geworden zijn of gewijzigd moeten worden.

De bepalingen die inhoudelijke wijzigingen aan de regelgeving met effect op leerlingen en ouders, scholen en/of centra voor leerlingenbegeleiding zijn:

1. Aanpassingen aan de bepalingen voor de opmaak van een gemotiveerd verslag.

In het kader van het ondersteuningsmodel willen we verdere stappen zetten om het bepalende karakter van classificerende diagnoses voor het verkrijgen van ondersteuning af te zwakken ten voordele van een handelingsgerichte diagnostiek met meer aandacht voor de ondersteuningsnoden van leraren(teams), de onderwijsbehoeften van leerlingen en het expliciteren van de schoolexterne ondersteuning die in het kader van het ondersteuningsmodel in samenwerking tussen de school voor gewoon onderwijs, ouders, CLB en (een) scho(o)l(en) voor buitengewoon onderwijs vorm moet krijgen.

2. Toekenning van werkingsmiddelen aan scholen voor buitengewoon onderwijs die actief zijn in het ondersteuningsmodel

De vervanging van de toekenning van werkingsmiddelen op basis van de begeleide leerlingen onder de vorm van integratietoelagen aan scholen voor buitengewoon onderwijs actief in het GON door een nieuw toekenningsmechanisme gekoppeld aan toegekende omkadering aan scholen voor buitengewoon onderwijs actief in het ondersteuningsmodel.

4 Beleidsdoelstellingen

De overgang van ondersteuning voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften via het systeem van geïntegreerd onderwijs, inclusief onderwijs (voor leerlingen met een (inschrijvings)verslag type 2) en de waarborgregeling met toepassing van artikel 173septies (basisonderwijs) en artikel 314/6 (secundair onderwijs) naar een nieuw ondersteuningsmodel is decretaal geregeld met het decreet van 16 juni 2017 betreffende het Onderwijs XXVII.

De beleidsdoelstelling van het wijzigingsdecreet is:

- (1) bestaande regelgeving voor het basisonderwijs en het secundair onderwijs verder in overeenstemming brengen met het nieuwe ondersteuningsmodel;
- (2) een aantal inhoudelijke verbeteringen aanbrengen die de toepassing van het ondersteuningsmodel faciliteren. Dit betreft in concreto:
 - a. aanpassingen aan de bepalingen van de opmaak van een gemotiveerd verslag;
 - b. een nieuw mechanisme voor de toekenning van werkingsmiddelen aan scholen voor buitengewoon onderwijs die omkadering ontvangen voor de aanstelling van ondersteuners in het kader van het nieuwe ondersteuningsmodel.

5 Opties

Nuloptie: verderzetten van bestaande toestand

Het is niet wenselijk om de bestaande toestand met betrekking tot de in punt 4 vermelde maatregelen te bestendigen.

1. Het behoud van de huidige voorwaarden voor de opmaak van een gemotiveerd verslag, in het bijzonder de voorwaarde van een medische diagnose, verhindert de toegang tot ondersteuning voor bepaalde maatschappelijke groepen omwille van kostprijs, wachtlijsten...
2. Het mechanisme van toekenning van integratietoelagen op basis van begeleide leerlingen is niet meer uitvoerbaar door de wijze waarop het ondersteuningsmodel vorm krijgt.

Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – Gekozen optie

Voor de beide thema's is er al het decretaal kader dat via amendementen ingevoegd werd in het decreet van 16 juni 2017 betreffende het Onderwijs XXVII. De maatregelen dringen zich op in uitvoering van het reeds besliste ondersteuningsmodel.

1. Aanpassingen aan de bepalingen voor de opmaak van een gemotiveerd verslag.

Om als school voor gewoon onderwijs in aanmerking te komen voor ondersteuning in het kader van het nieuwe ondersteuningsmodel is voor leerlingen een gemotiveerd verslag van een CLB vereist. In dat gemotiveerd verslag wordt de voorwaarde van de classificerende diagnose zoals bepaald volgens de criteria van de typologie van het buitengewoon onderwijs vervangen door een omschrijving van de specifieke deskundigheid die vereist is vanuit een of meer van de types voor buitengewoon onderwijs. Deze maatregel wordt genomen om in het kader van het ondersteuningsmodel verdere stappen te zetten om het bepalende karakter van classificerende diagnoses voor het verkrijgen van ondersteuning af te zwakken ten voordele van een handelingsgerichte diagnostiek met meer aandacht voor de ondersteuningsnoden van leraren(teams), de onderwijsbehoeften van leerlingen en het expliciteren van de schoolexterne ondersteuning vanuit de samenwerking tussen de school voor gewoon onderwijs, ouders, CLB en (een) scho(o)l(en) voor buitengewoon onderwijs.

2. Toekenning van werkingsmiddelen aan scholen voor buitengewoon onderwijs die actief zijn in het ondersteuningsmodel

De toekenning van integratietoelagen op basis van een telling van GON-leerlingen wordt vervangen door een nieuw mechanisme voor de toekenning van werkingsmiddelen aan de scholen voor buitengewoon onderwijs die actief zijn in het ondersteuningsmodel. De toekenning is gebaseerd op de toegekende omkadering aan scholen voor buitengewoon onderwijs die actief zijn in het nieuwe

ondersteuningsmodel (begeleidingseenheden, lestijden/lesuren en uren). Dit systeem gaat in vanaf het schooljaar 2017-2018.

De schoolbesturen van scholen voor buitengewoon onderwijs zullen jaarlijks werkmiddelen ontvangen door de aan die schoolbesturen toegekende begeleidingseenheden, extra lestijden, extra lesuren en extra uren in het kader van het ondersteuningsmodel te vermenigvuldigen met een bedrag per omkaderingseenheid (begeleidingseenheid, lestijd, lesuur of uur). Dat bedrag zal jaarlijks geïndexeerd worden.

Optie 3: nieuwe beleidsmaatregel(en)

Er zijn geen andere opties beschikbaar dan een aanpassing van de bestaande decreetgeving.

6 Analyse van de effecten

6.1 Doelgroepen

Doelgroepen

De doelgroepen voor punt 1 zijn:

- leerlingen en ouders in het basis- en secundair onderwijs;
- personeelsleden van de scholen voor gewoon onderwijs en ondersteuners verbonden aan scholen voor buitengewoon onderwijs;
- de centra voor leerlingenbegeleiding.

De doelgroepen voor punt 2 zijn:

- schoolbesturen van de scholen voor buitengewoon onderwijs.

6.2. Nuloptie

Effectbeschrijving

1. Aanpassingen aan de bepalingen voor de opmaak van een gemotiveerd verslag: Behoud van de classificerende diagnose.

- Voor leerlingen en ouders zou het behoud van de huidige situatie:
 - de nadelen van een medische diagnose als voorwaarde voor toegang tot ondersteuning bestendigen;
 - hen blijven confronteren met wachtlijsten om een medische diagnose te bekomen;
 - verhinderen dat tijdig de nodige ondersteuning geboden wordt.
- Voor ouders en leerlingen zijn er geen voordelen aan de nuloptie.

- Voor personeel en scholen zou de nuloptie het nadeel hebben dat leerlingen voor wie ondersteuning gerechtvaardigd is, die toch niet beschikbaar komt omdat de vereiste diagnose nog niet gesteld is. De nuloptie zou het 'voordeel' hebben dat er nog geen passende maatregelen moeten genomen worden omdat de leerling nog niet als leerling met specifieke ondersteuningsbehoeften is geïdentificeerd.

- Voor de centra voor leerlingenbegeleiding heeft de nuloptie als voordeel dat de gekende werkwijze aangehouden kan worden. De nadelen zijn dat ze belemmerd worden in de uitvoering van het handelingsgericht diagnostisch traject dat ze samen met scholen en ouders lopen omdat de diagnose, die vaak door externen moet worden afgeleverd, nog niet beschikbaar is. CLB's worden in die situatie geconfronteerd met onbegrip van scholen en ouders.

2. Toekenning van werkingsmiddelen aan scholen voor buitengewoon onderwijs die actief zijn in het ondersteuningsmodel: Behoud van integratietoelagen

De nuloptie heeft alleen nadelen voor de schoolbesturen voor buitengewoon onderwijs omdat ze niet meer uitvoerbaar is wegens het wegvallen van de telling in buitengewoon onderwijs van begeleide leerlingen in het gewoon onderwijs.

6.3. Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – Gekozen optie

Effectbeschrijving

1. Aanpassingen aan de bepalingen voor de opmaak van een gemotiveerd verslag: Vervangen van de classificerende diagnose door beschrijving van expertise

Leerlingen en ouders:

Voordelen:

- Vermijden van wachtlijsten voor het bekomen van een diagnose
- Vermijden van financiële kosten
- Sneller kunnen inspelen op ondersteuningsnoden die zich stellen

Nadelen: Geen

Personeelsleden:

Voordelen:

- Niet moeten wachten op de diagnose vooraleer ondersteuning kan bekomen/geboden worden
- Gestimuleerd worden om na te denken over ondersteuningsnoden en expertise van buitenaf die daarvoor nodig is
- Niet meer focussen op het label (wat heeft de leerling) maar op de onderwijsbehoeften van de leerling (wat heeft de leerling nodig)

Nadelen:

- Leraren willen duidelijkheid over wie wel en geen aanpassingen krijgen, het wel of niet hebben van een diagnose is een objectief vast te stellen criterium dat verdwijnt

CLB:

Voordelen:

- Kunnen ten volle gaan voor het model van handelingsgerichte diagnostiek
- Niet meer afhankelijk om te adviseren van externe diagnostiek

Nadelen:

- Vraagt een nieuwe manier van werken om de vereiste expertise qua ondersteuning te expliciteren
- Verlies van zekerheid door verdwijnen van een ingeburgerde en gekende praktijk

2. Toekenning van werkingsmiddelen aan scholen voor buitengewoon onderwijs die actief zijn in het ondersteuningsmodel

Schoolbesturen buitengewoon onderwijs:

Voordelen:

- Krijgen werkingsmiddelen naar rato van opdrachten van tewerkgestelde personeelsleden in plaats van begeleide leerlingen
- Werkingsmiddelen zijn bedoeld voor vergoeding onkosten van personeelsleden voor wie ze ook bedoeld zijn

Nadelen: Geen

3. Optie 3 – Nieuwe beleidsmaatregel(en)

Effectbeschrijving

Er zijn maar twee opties: nuloptie of de regelgeving aanpassen. Andere opties zijn er niet.

7 Vergelijking van de opties

De vergelijking die kan gemaakt worden, is enkel tussen de nuloptie en de gekozen optie 2 van aanpassing van de regelgeving. De balans is duidelijk in het voordeel van de gekozen optie. De voordelen wegen duidelijk op tegen de nadelen.

8 Uitvoering

De probleemstelling in de betrokken punten wordt aangepakt door een gewijzigde regelgeving in de betrokken decreten. De aangepaste regelgeving wordt gecommuniceerd naar alle stakeholders.

Voor de aanpassing van de opmaak van gemotiveerde verslagen zijn dat ouders, scholen, personeelsleden en – in het bijzonder – centra voor leerlingenbegeleiding.

Voor de toekenning van werkingsmiddelen zijn de schoolbesturen van scholen voor buitengewoon onderwijs die betrokken zijn bij het ondersteuningsmodel de doelgroep. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten zal de verdere uitvoering van de nieuwe regeling opnemen. De uitbetaling van de werkingsmiddelen volgens het nieuwe mechanisme is voorzien in de loop van 2018.

9 Administratieve lasten

Doordat de voorwaarde van (extern te bekomen) medische diagnose wegvalt, zorgt dit voor een vermindering van de administratieve lasten van de centra voor leerlingenbegeleiding.

Voor de toekenning van de werkingsmiddelen kan dit samengaan met de toegekende omkadering en kan de leerlingentelling van begeleide GON-leerlingen op de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar afgeschaft worden.

10 Handhaving

Op de toekenning van gemotiveerde verslagen is toezicht voorzien door de onderwijs/CLB-inspectie.

Op de toekenning van de werkingsmiddelen is het reguliere toezicht van de verificatie van toepassing.

11 Evaluatie

De invoering van het nieuwe ondersteuningsmodel is voorwerp van monitoring en evaluatie. Die zijn expliciet opgenomen in de decretale artikelen: artikel 172quinquies van het decreet basisonderwijs en artikel 314/8 van de Codex Secundair Onderwijs

12 Consultatie

I. Er is structureel interne consultatie tussen departement, agentschappen en kabinet bij de start van het decreet.

De voorstellen voor wijzigingen worden onderworpen aan een uitvoeringstoets bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten.

II. De externe consultatie bestaat uit het informeel overleg in de stuurgroep ondersteuningsmodel opgericht in de schoot van het onderhandelingscomité, het informeel overleg van het kabinet en de administratie onderwijs met ouder- en belangenverenigingen, de formele adviezen van de strategische adviesorganen (SERV, VLOR) en de sociale partners tijdens onderhandelingen (vakbonden, schoolbesturen) Er is ook het politiek bijsturen tijdens het besluitvormingsproces vanuit de verschillende leden van de Vlaamse Regering.

De reactie op de adviezen van SERV, VLOR worden opgenomen in een aangepaste memorie van toelichting bij het decreet.

12 Contactinformatie

Theo Mardulier

Ministerie van Onderwijs en Vorming

Afdeling Basisonderwijs en Deeltijds Kunstonderwijs

Koning Albert II laan 15

1210 Brussel

theo.mardulier@ond.vlaanderen.be